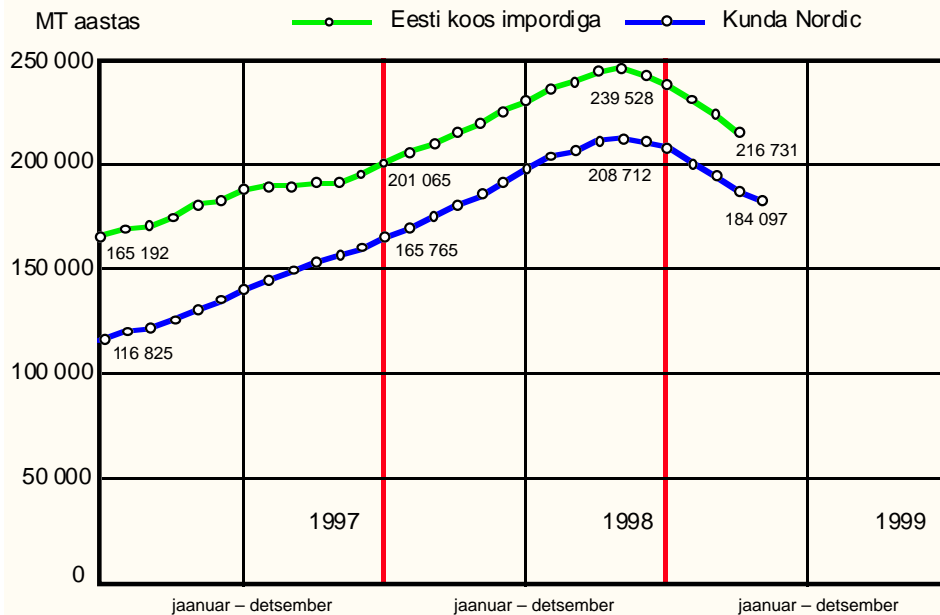

UUED TSEMENDID KUNDAST

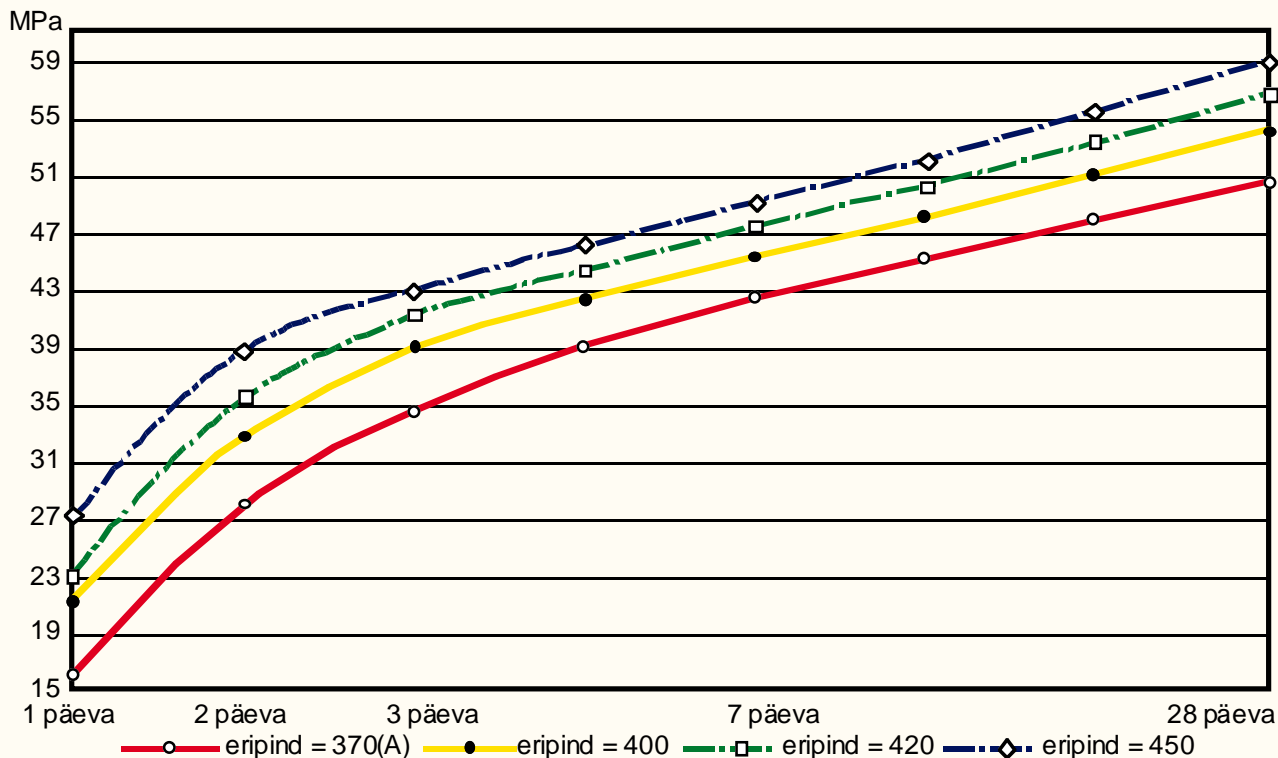
1996. aasta teisel poolel algas tsemendi kasutamises Eestis tõus. Aastane tarbimine kasvas kahe aastaga 45%. See oli küllaltki suur ülesminek ja tõstis meie tsemenditarbimise 165 kiloni elaniku kohta aastas. Leedus oli vastav näitaja ca 150 ja Lätis ainult 86.

Arenenud riikidele, kus viimastel aastatel on vajadus tsemendi järele mõne protsendi võrra langenud, jääme veel tublisti alla: ka kahekordne tarbimine kasv pole meid viinud liidrite hulka. Majandusliku arengu mahajäämuse vähendamiseks peaks eelisarendama just uusi tööstusehitusi ja infrastruktuuri. Mullu novembris, kui ehitustegevus Eestis pidurdus, hakkas tsemendi tarbimine küllalt järsult langema. Nüüd eeldame, et tänavu teisel poolaastal hakkab

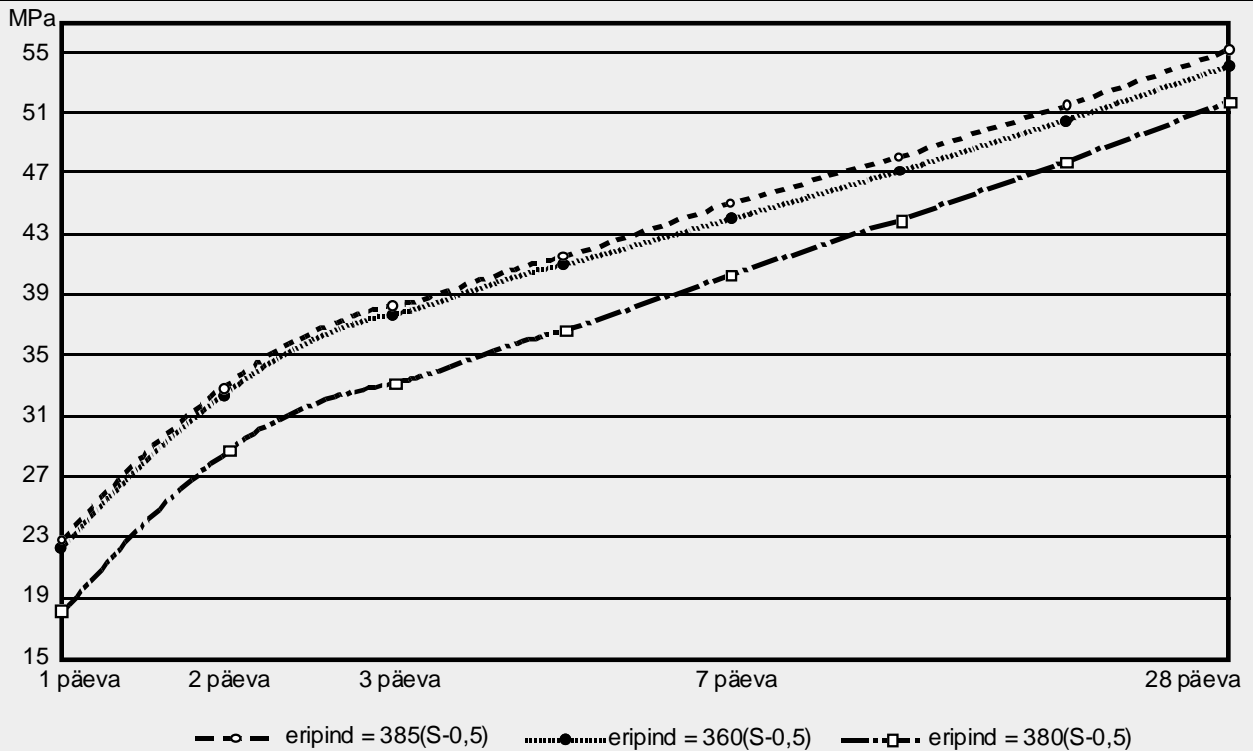
Tsemendi tarbimine Eestis

Portlandtsemendi CEM I 42,5R survetugevused

Portland-põlevkivitsemendi CEM II/B 42,5R survetugevused

see jälle ülesmäge minema ja aastane maht jõuab 200 000 tonni tsemendi tasemele.

Käesoleval ajal on vastuvõt-mise staadiumis

tsemendi uus standard*

mis põhineb peaaegu täielikult Euroopa standardi projekti prENV 197 nõuetele. Seoses sellega muutub ka tsementide tähistamise süsteem. Et tarbijad sellega kiiremini harjuksid, võtsime uue süsteemi paralleelselt vanaga kasutusele juba käesoleval aastal.

Standardseks ja ühiseks kõikidele tsementidele tehasekatsetustel muutub ka vesitsemnttegiuri $w = 0,5$ kasutamise. See langetab tehase katsetuste tulemusi PPT ehk uue standardi järgi CEM II puhul 3...6 Mpa võrra. Tarbija jaoks ei muutu aga midagi, sest betoon valmistatakse ikkagi vajalikku kogust vett lisades. PT (uue standardi järgi CEM I) tsemente katsetati ka varem sa-

ma $w = 0,5$ kasutades.

Käesoleva aasta veebruaris käivitasime tehases nn suletud tsüklis tsemendi jahvatamise. Seda tehakse separaatorveskiga, kus separaator (veski taga) suunab jämedama jahvatusprodukti veskisse (sisendi kaudu) tagasi. Selle tulemusena saadakse tunduvalt peenema konsistentsiga tsement, mis annab palju suurema tugevuse kivistumise algstaadiumis ja teatava tugevuse tõusu 28 päeva möödumisel. Läänes hakati selliseid tsemente tootma juba mõnikümmend aastat tagasi, kuna sellega saab valmistada betoonkonstruktsioone täiendavat energiat (soojendamisele) kasutamata. Samuti kiireneb vormide lahtirakestamine ja väheneb nende kulumine. Toote kvaliteet paraneb, selle pealispind muutub siledamaks.

Tsemendi survetugevuse ajas muutumise graafikutel saab võrrelda meie uute tsementide omadusi punase joonega märgitud tsemendiga, mida toodame normaaltsemendi

nime all juba pikemat aega. Uut tsementi nimetame kiirtsemendiks ja seda tahame tarbijatele harjumiseks toota eripinnaga 400, mis tagab kasutajale piisava efekti (kollane joon). Ühe päeva tugevuse kasv kiirtsemendil võrreldes normaalsega on 34%, 28 päeva tugevuse kasv 7%. Oleme proovinud jahvatada tsementi ka eripinnani 450, kuid selle järele pole esialgu piisavat nõudlust. Turu arendes oleme valmis arendama ka kõrgemate eripindadega tsementide tootmist.

Meie traditsioonilised põlevkivitsemendid käituvad aga jahvatamisel kinnise tsükliga veskis veidi erinevalt. Siin on algtugevuse tõus ühepäevasel katsetamisel 24...25% ja lõpptugevuse tõus 4...5%. Põlevkivitsementide puhul plaanisime alustada ka klassi 52,5R tootmist, kuid esialgu pole sellele ilmselt turgu. Niisuguse tsemendi kasutamise puhul saab määravaks nn tsemendi lahjendamise betooni tootmisel, milleks sobivat fillerit Eestis mo-

mendil pole. Uurime praegu võimalusi ja otstarbekust hakata selle puuduse kõrvaldamiseks tootma kuivatatud paekivijahu.

Loodame väga, et meie teedehitajad hakkavad oma töös tsementi kasutama. Läänes toodetakse tee-ehitustsemente suurtes kogustes. Kunda tehase suudaks samuti pakkuda põlevkivitsementi, mis sobib kvaliteetse betoonkattega tee rajamiseks. Arvutused näitavad, et betooniteede ehitamine on küll veidi kallim, kuid kokkuhoid tuleb hoolduskuludest ja pikaealisusest.

Arvame, et ehitusturg kasvab siiski optimistlikumalt, kui me täna seda oskame näha.

* Tsemendi uued standardid leiavad põhjalikumalt käsitlemist *Ehitaja* järgmistes numbrites.

AARNE RAE
KUNDA NORDIC TSEMENDI
MÜÜGIDIREKTOR

